

Særligt beskyttede arter – hvor er de og hvilke levesteder har de brug for?

Plantekongres 2019
Herning Kongrescenter
16. januar 2019

Miljøstyrelsen

Hvorfor hjælpe arter i naturen?

- At gøre noget godt for én art har en afledt, positiv effekt på andre arter
- En beskeden indsats kan gøre en stor forskel
- Små levesteder kan have stor betydning som forbindelseslinje mellem andre, større levesteder
- Små levesteder kan være refugier for mange arter

Hvad er beskyttede arter?

➤ Artsfredningsbekendtgørelsen

- Arter omfattet af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet (EU-niveau)
- Nationalt beskyttede arter
 - F.eks. alle orkideer og padder
- Indeholder bilag med arter, som er beskyttede

Fredede pattedyr, der kan forekomme i det åbne land

➤ Odder

- Almindelig i Jylland, evt. lille bestand i Vestsjælland
- Levested: Langs vandløb og søer

➤ Flagermus

- Mange arter. Findes overalt i landet
- Levested: Gamle træer og bygninger

➤ I øvrigt birkemus, hasselmus, bæver, hvaler, ulv og guldsjakal

Hvordan kan man hjælpe de fredede pattedyr

➤ Odder

- Fred og ro langs vandløb
- Vær opmærksom på fiskeredskaber

➤ Flagermus

- Lad gamle træer stå
- Ifm. ombygning/nedrivning af bygninger, vær opmærksom på flagermus

Fredede fugle, der kan forekomme i det åbne land

- Alle fuglearter er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet
- Mange af fuglearter i det åbne land er i tilbagegang
- Agerlandets fugle er f.eks:
 - Lærke, vibe, agerhøns
 - Forekommer i hele landet
 - Levested: Enge og dyrkede marker

Hvordan kan man hjælpe de fredede fugle?

- Små pletter der ikke dyrkes i forbindelse med større dyrkningsarealer
- Afgræsning af enge
- Undgå slåning og høstet i yngleperioden
- Etablering af f.eks. "lærkestriber" (på bekostning af dyrkningsareal)

Fredede krybdyr, der kan forekomme i det åbne land

➤ Krybdyr

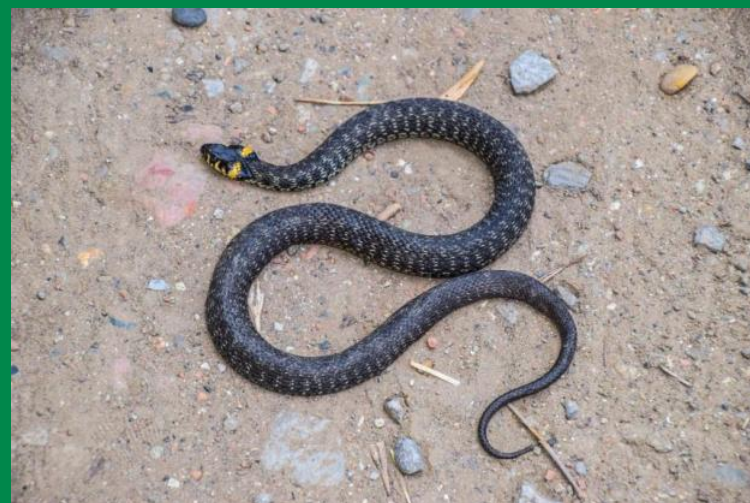
➤ Markfirben

- Overalt i landet
- Levested: Tørre lokaliteter, f.eks. overdrev, stenbunker, tørre skrånninger

➤ Snog

- Overalt i landet
- Levested: Ofte nær fugtige områder, søer og vandløb

➤ I øvrigt hugorm, skovfirben og stålorm

Hvordan kan man hjælpe de fredede krybdyr?

➤ Markfirben

- Sørge for at stenbunker- og diger ikke overskygges hele dagen
- Sørge for at en udyrket skråning ikke vokser til i krat
- Lav vegetation i nærheden af stenbunker- og diger

➤ Snog

- Sørg for lav vegetation og bare sand/jordpletter i nærheden af levested

Fredede padder

- Padder omfatter arter af tudser, frøer og salamandre
- Fælles for alle artsgrupperne:
 - Forekommer overalt i landet
 - Yngler i vand
 - Kan i forskelligt omfang forekomme i det åbne land

Hvordan kan man hjælpe de fredede padder?

- Etabler en lille sø, f.eks. på et areal, der altid er fugtigt, eller hvor landbrugsmaskinerne ikke kan komme til
- Søer under 100 m² kan være vigtige ynglesteder
- Nogle arter kræver vand uden fisk, derfor kan temporære søer være velegnede
- Søer må gerne have god solindstråling fra syd med lavvandede områder. Fjern f.eks. buske eller træer, der skygger
- Små vandhuller på afgræssede arealer

Insekter

- **Generel tilbagegang for mange insektarter**
- **Insekter er fødegrundlag for mange andre arter og bestøvere af mange blomsterplanter**
- **Derfor er det vigtigt at hjælpe insekter – også idet åbne land**

Hvordan kan man hjælpe insekter?

- Lad gamle træer stå
- Lad dødt ved/væltede træer ligge
- Plant forskellige arter af blomstrende buske og træer i læhegn og remiser
- Hvis muligt, undgå at tage slæt eller slå arealer i blomstringstiden
- Etabler små pletter med løs, sandet jord, f.eks. ved markveje
- Undgå sprøjtning på små arealer, der ikke indgår i dyrkning

Planter

- **Fredede planter, som kan forekomme i det åbne land, især på græsningsarealer med lang omdriftstid**
 - F.eks. alle orkide-arter, melet kodriver, gul stenbræk og vår-kobjælde
 - Forekommer i hele landet

Hvordan kan man hjælpe de fredede planter?

- **Fortsæt hidtidig drift af arealet**
- **Undgå jordbearbejdning, f.eks. pløjning og gødskning**
- **Høslet i perioden efter frømodning (f.eks. medio juli)**
- **Afgræsning, dog uden for højt græsningstryk og uden tilskudsfodring**

Har du et gratis areal?

- **Invasive plantearter er uønskede i Danmark, da de bl.a. udkonkurrerer hjemmehørende plantearter**
 - Kæmpe-Bjørneklo og rynket rose er eksempler på invasive plantearter
- **Fjerner du bestande af invasive plantearter på din ejendom, kan det give plads til hjemmehørende arter, måske endda fredede arter**

Hvorfor hjælpe arter i naturen?

- **At gøre noget godt for én art har en afledt positiv effekt på andre arter**
- **En beskednen indsats kan gøre en stor forskel**
- **Små levesteder, kan have stor betydning som forbindelseslinje mellem andre, større levesteder**
- **Små levesteder kan være refugier for mange arter**